

קראו את הטקסטים, וענו על השאלות שאחריהם.

טקסט א':

מחאת המכנסונים: הבעיה היא לא במכנסיים

מעובד על פי ליהי פרחי*, אתר "טיים-אאוט", יוני 2019.

לפני כחודש קיבלנו בבית הספר שלנו, תיכון עירוני ז' ביפו, הודעה שאומרת במפורש שלבנות אסור להגיע בחולצות בטן ומכנסונים. ככה. פשוט. בלי לפרט יותר מדי ובלי להזכיר את הבנים (שמגיעים בגופיות, ולפעמים גם מורידים חולצה). יש בתי ספר שטוענים שיש לכבד את המוסד כי "אנחנו לא בים", ויש כאלה שמלינים על כך שהמכנסיים הקצרים שלנו מפריעים לבנים להתרכז. הטעות היסודית משותפת לכולם: אם ההנהלה רוצה שנתלבש בכבוד, מן הראוי שקוד הלבוש יחול על כולם.

5

תקנוני צניעות הם לא נחלתם של תיכונים אחדים. זה קורה גם בחטיבות ביניים, ואפילו בבתי ספר יסודיים. זה קורה גם בפריפריה וגם בלב תל אביב. ילדות נשלחות הביתה בגלל מכנסיים קצרים, והרושם שנטבע במוחן, שהגוף שלהן לא בסדר ושהן משדרות מיניות באופן אוטומטי, ילווה אותן בעתיד וינחה את יחסי הכוחות בכיתה מעתה ואילך. בהוראה כזאת, לרוב מתוך בורות גמורה, הסגל שאמור לדאוג למרחב שוויוני בבית הספר מקבע את הדימוי של הנערות כאובייקט מיני, רק כי גם להן חם בקיץ, ובאופן טבעי למדי הן רוצות להגיע בבגדים קצרים, ממש כמו הבנים.

10

השנה טקסי ההשפלה האלה אינם מקובלים עלי יותר. על משרד החינוך להבין את המוסר הכפול העולה מן המדיניות שלו, ולחדול מלהעמיד ילדות ונערות במסדרים שבהם נמדדים להם אורך המכנסיים. הפסיקו עם מסדרי הצניעות בשערי בית הספר, ואז אולי תבינו – המוסר שלכם הוא שהופך אותנו לאובייקטים מיניים, ולא המכנסיים שאנחנו רוצות ללבוש בקיץ.

20

הקיץ הישראלי הפך למפגן בוטה:

מה אם גם המורה תגיע במכנסיים קצרים?

המאבק שמגיע לביקור בכל קיץ עוטף את עצמו במסרים פמיניסטיים • אך בית הספר הוא לא מסיבת חוף - וראוי שיתעקש על כללי לבוש ברורים ושוויוניים.

מעובד ע"פ מיכל אהרוני, אתר "ישראל היום" מאי, 2020

יש כמה דברים המבשרים את בוא הקיץ: סרטי אקשן בקולנוע, ברד בפיצוציות, פרסומות למזגנים בטלוויזיה ואיום בשביתת מצילים. אליהם מתווסף, באופן קבוע, מאבק המכנסונים.

מחאת המכנסונים הקצרים נמשכת ברחבי הארץ.

הוא יתחיל בנערה אחת או שתיים שתגענה לבית הספר במכנס קצר - והמורה או המנהלת יבקשו מהן לחזור הביתה ולהחליף בגדים. ימשיך בפוסט זועם בפייסבוק ובאינסטגרם, ותוך מספר שעות, לאות הזדהות, תוצפנה הרשתות החברתיות בתמונות של נערות לבושות מכנסיים קצרים במיוחד, ולמחרת כבר יתקיימו עשרות דיונים נוקבים עם הרבה מילים כמו "פמיניזם", "זכותי", "החפצה", "חוצפה" ו"הדתה".

5

שנה אחר שנה המצב יחזור על עצמו בשינויים מינוריים. הפעם זאת לא תהיה נערה בכיתה ט' אלא י"א, ולמכנסונים לא יהיו כיסים בצדדים, רק מאחורה. אבל המילים תהיינה אותן מילים וגם מסרים לא ישתנו: פמיניזם זה להתלבש איך שאני רוצה לאן שאני רוצה, אף אחד לא יגיד לי מה ללבוש.

10

המסר הזה, עם כל ההערכה לזכויותיהן של נשים, הוא מעוות. לא מפני שלנשים אין זכות ללבוש מה שהן רוצות אלא מפני שבשם התפיסה הזאת הסרנו מעצמנו את החובה לכבד את המקום שאלו אנחנו מגיעים ואת האנשים סביבנו.

ההורים צריכים להיות הראשונים להבין את זה. אם הם היו באים לקנות דירה, והמתווך היה מופיע במכנסונים וכפכפי אצבע הם לעולם, לא היו רוכשים ממנו דבר. אם המורה של ילדיהם הייתה מגיעה לאסיפת הורים במכנסונים - הם מייד היו רוצים להעביר את הילד שלהם כיתה. אז למה כשהילדים והילדות שלהם מתלבשים ככה לבית הספר זה לא נתפס כזלזול במורים ובמוסד, אלא כביטוי עצמי?

15

הקיץ הישראלי הפך למפגן של בוטות. אין בזה שום חן, גם לא הצהרה או עמידה על זכויות. זה פשוט אגו. אני ככה, לא אכפת לי, מי יגיד לי משהו, חס לי. חלק ממכלול של גסות רוח וחוסר כבוד. על כן, ראוי שבית ספר יקבע כללי לבוש ברורים ויתעקש עליהם. הם חייבים להיות שוויוניים, בלי שום הבדל בין בנים לבנות. לא לדבר על צניעות, גם לא על פיתוי, אלו מילים שחייבות לצאת מהלקסיקון. אבל כן לדבר על לבוש הולם וראוי ומכבד.

20

© "לשון מחוץ לקופסה" – נועה בן חמו

זכותה של מורה להיכנס לכיתה ולהרגיש שמכבדים אותה. זכותו של מורה לשבת עם תלמידיו ולא לדעת מה צבע התחתונים שלהם. ולא, זאת לא שמרנות או מיזוגניות, זה הבנה פשוט שלבית הספר מותר לדרוש מהילדים שלך את מה שאתה דורש מפקיד הבנק שלך – להתלבש בהתאם.

טקסט ג':

כח-העל של הבגדים –

אופנה היא כלי תקשורת, מה מלמדים אותנו רזי השפה שלה?

מעובד ע"פ אתר "מהות החיים", מרץ 2017

כשאנחנו יושבים בחדר המתנה ומבחינים באדם שלבש באופן החורג מהקוד המוכר והמקובל, ייתכן מאוד שנפליג בדמיונו וניצור עבורו פרופיל הכולל רכיבי אישיות ועיסוקים אפשריים. עוד סיטואציה מוכרת היא ההתלבטות מה ללבוש לריאיון עבודה או להרצאה. "מה יחשבו עליי" היא מחשבה נפוצה בהקשר זה, ויש בה כאמור היגיון רב. אנשים בהחלט נוטים לגבש תפיסה על אחרים בהתאם להופעתם החיצונית, ואלו רק שתי דוגמאות מני רבות לחשיבות שאנו נותנים ללבוש כשאנו מגבשים רושם ראשוני על הזולת. רושם שכידוע קשה מאוד לשנות.

5

אבל מה לגבי הרושם שאנחנו מקבלים על עצמנו כשאנו עוטים לבוש מסוים? האם בגדים שונים מחוללים מצבים תודעתיים שונים אצל הלושב עצמו? ואם נרחיק אף מעבר לכך, האם מה שאנחנו לובשים משפיע על המציאות שלנו? לכאורה אנחנו אותו אדם, בין אם נשים עלינו חליפה או פיג'מה. ועם זאת, נראה שהתשובה היא כן, ואפילו בהחלט.

10

"אנשים מייחסים ללבוש משמעות – והלבוש מספק רמזים על הלובש", אומרת ד"ר טלי סטולובי, מפתחת שיטת סטיילינג ת'רפי, בשיחה שקיימה עמנו. לבוש הוא אמצעי ליצירת נוכחות, לא צריך להיות מומחה כדי להבין שהבגדים שאנו בוחרים מסמלים עבורנו משהו, ולא מוגזם לטעון שמדובר בחלקים מהזהות שלנו. מספיק להתבונן באנשים בפורים (או במקבילות התרבותיות שלו) – סופרמן, מלכת היופי, ליצן – הזדמנות לגיטימית שבה אפשר לתת דרור לכל שאיפה ופנטזיה, אפילו הכמוסות ביותר, גם אם איננו מודעים לקשר באותו רגע. ארגז תחפושות בביתם של ילדים רבים מראה שהם לא מחכים לחג מיוחד כדי להפוך בהתלהבות לדמות כלשהי - רופא, קאובוי או נסיכה - ייתכן מאוד שבמטרה להרגיש גדולים. יותר מכך, פעמים רבות נראה שמרגע שהתחפושת עליהם הם גם מתנהגים אחרת, כאילו הבגדים הם מטה קסם שמעניק להם כח.

15

גיימס לבר, מומחה בתולדות הלבוש, טען שתפקידיה העיקריים של אופנה הם להגן על הגוף ולהביע זהות. יחד עם זאת, אחת ההנחות המקובלות בפסיכולוגיה של הלבוש היא שלא תמיד אנו מודעים לכל המניעים בבחירת בגד מסוים. יותר מכך, לא תמיד ברורה לנו המשמעות של כל בחירה. וכפי שיתברר בהמשך, יש משמעות לכל בחירה.

20

האופנה כשפה – כלי תקשורת בלתי אמצעי

מחקרים נוספים מצביעים עם הזמן יותר ויותר על הפוטנציאל הגלום בבגד ככלי תקשורת. ב-2012 טבעו אדם גלינסקי והאגיו אדם את הביטוי *encloded cognition* כדי לתת שם לתופעה שלפיה לא רק אחרים מושפעים ממה שאנחנו לובשים, כפי שמקובל לחשוב עוד מימים ימימה, אלא גם

25

אנחנו בעצמנו. ניסוי החלוק המפורסם שלהם, שבו נתנו לאנשים את אותו חלוק ובכל פעם הציגו אותו אחרת (חלוק רופאים/חלוק ציירים) הראה שבגדים משפיעים על האופן שבו אנחנו חושבים ומתנהגים. ההנחה שלהם הייתה שמה שגורם להשפעה של הבגד על ההתנהגות הוא האופן שבו אנחנו מפרשים אותו כסמל, כלומר מה הוא מסמל עבורנו. במחקר אחר התברר שהפעולה הפשוטה של לבישת בגד ים שינתה את התפיסה העצמית ואת ההתנהגות של אותן נשים. הספרות האקדמית אפוא כוללת מחקרים שמצאו כי הלבוש משפיע גם על דימוי עצמי, עמדות, ערכים, רעיונות והתנהגות – הן של הלובר והן של הפוגש/צופה – וכאמור שהוא משפיע גם על השפה שאנחנו בוחרים, ועל איך שאנחנו מתקשרים עם אחרים.

30

אם מה שאנחנו לובשים משפיע על איך שאנחנו חושבים ומתנהלים, הרי שעצם היומיומיות של הבגד הופכת אותו לכזה שאפשר לרתום אותו לטובת כל דבר כמעט. מהצלחה בעבודה ועד לצמיחה רגשית. ולכן, גם אם ממש לא אכפת לכם מה אחרים חושבים על מה שאתם לובשים, זכרו שלכם אכפת, וזה משפיע על איך שאתם חושבים ומתנהגים – וזה בתורו, כנראה, משפיע על הסביבה ועל המציאות.

35

40

בפעם הבאה שתלכו אל הארון שווה לתרגל מודעות ולבחור מה שיגרום לכם להרגיש טוב עם עצמכם ויעזור להשיג את מה שאתם רוצים. בין אם זה להתלבש בעבודה הנוכחית כמו העבודה הבאה שלכם, או ללבוש בגד מעצים לפני ריאיון או בחינה חשובה – נסו להשתמש בכלי האפקטיבי הזה ליצור את המציאות שאתם מבקשים לעצמכם. ובקיצור, תתלבשו כאילו אתם מתכוונים לזה ותנו לבגדים לעשות לפחות חלק מהעבודה בשבילכם.

השאלות

1. כותרת טקסט א' היא :

**מחאת המכנסונים:
הבעיה היא לא במכנסיים**

בטבלה שלפניכם יש שלושה היגדים בנוגע לכותרת.

סמנו ליד כל היגד אם הוא **נכון** או **שאינו נכון**.

ההיגדים	נכון	אינו נכון
1. בכותרת יש שם עצם	☐ 1	☐ 2
2. בכותרת יש שם תואר	☐ 1	☐ 2
3. בכותרת יש פועל	☐ 1	☐ 2

2. לפניכם משפטים שחסרים בהם שמות פעולה.

השלימו בכל אחד מהמשפטים **שם פעולה** מתאים מהשורש של הפועל

המודגש.

הקפידו על משפט תקני.

דוגמה : חנויות הבגדים **מוכרות** מכנסיים קצרים מדי.

חנויות הבגדים אחראיות ל**אכילת** מכנסיים קצרים מדי.

1. תלמידים **המגיעים** לבית הספר במכנסיים קצרים **מפריס** את התקנון.

לבית הביה"ס במכנסיים קצרים גורם ל_____ התקנון.

2. תלמידת כיתה יא' **טוענת** שהאיסור ללבוש מכנסיים קצרים מוגזם.

תלמידת כיתה יא' מציגה במכתבה _____ על "מחאת המכנסיים".

3. בטקסט אי' שורה 4 כתוב: "יש כאלה המלינים על כך".

מה פירוש המילה "מלין"?

1 התלונן

2 נם

3 ישן

4 לן

4. לפניכם שלושה משפטים מתוך הטקסט. סמנו ליד כל משפט אם הוא מבטא עובדה או עמדה, לפי ההקשר שלו בטקסט.

עמדה	עובדה	המשפטים
☐ ₂	☐ ₁	1. לפני כחודש קיבלנו בבית הספר שלנו הודעה שאומרת במפורש שלבנות אסור להגיע בחולצות בטן ומכנסונים. (טקסט אי' שורה 1)
☐ ₂	☐ ₁	2. הסרנו מעצמנו את החובה לכבד את המקום שאלי אנחנו מגיעים ואת האנשים סביבנו. (טקסט ב' שורה 13)
☐ ₂	☐ ₁	3. הקיץ הישראלי הפך למפגן של בוטות. אין בזה שום חן, גם לא הצהרה או עמידה על זכויות. (טקסט ב' שורה 20)

5. בתחתית עמוד 1 כתובה הערת שוליים.

לאיזה מתפקידי הערות השוליים מתאימה הערת השוליים בתחתית עמוד 1?

1 להפנות את הקורא למידע נוסף בנושא המוזכר בטקסט.

2 להרחיב מידע על אירוע או על דמות שהוזכרו בטקסט.

3 לציין את המקור שממנו הובא המידע הכתוב בטקסט.

4 למסור מידע מתומצת על כותבת הטקסט.

6. א. מהי הטענה המרכזית של כותבת **טקסט א'**?

ב. אילו נימוקים כותבת **טקסט א'** מציגה כדי לחזק את טענתה?

ג. מהי הטענה המרכזית של כותבת **טקסט ב'**?

ד. אילו נימוקים מציגה כותבת **טקסט ב'** כדי לחזק את טענתה?

7. **בטקסט ב'** שורות 20-29 הכותבת מתארת את הלבוש בקיץ הישראלי באמצעות מילים

בעלות **מטען שלילי** (קונוטציה שלילית).

א. העתיקו משורות אלה **שתי** מילים (או צירופי מילים), שיש להן מטען שלילי.

1

2

ב. מה יכולה להיות מטרת הכותב בשילוב מילים אלה בטקסט?

- 1 לשכנע את הקורא שלא לבוש בגדים קצרים מדי.
- 2 ליצור רגשות אשמה אצל הקורא בנוגע ללבוש קצר מדי בקיץ.
- 3 להדגיש את החסרונות של לבוש קצר מדי בבתי הספר.
- 4 לעורר בקורא חשש מפני הקיץ.

8. בשבועות האחרונים החלה "מחאת המכנסיים".

א. על-פי הטקסטים, מהי הסיבה למחאה זו?

ב. יש הטוענים כי יש לכבד את בתי הספר ולהגיע בלבוש הולם מכיוון ש"אנחנו לא בחוף הים". האם אתם מסכימים עם טענה זו? נמקו את תשובתכם.

9. לפניכם קטע מטקסט ב' :

"אם המורה של ילדיהם הייתה מגיעה לאספת הורים במכנסונים – הם מייד היו רוצים להעביר את הילד שלהם כיתה. אז למה כשהילדים והילדות שלהם מתלבשים ככה לבית הספר זה לא נתפס כולזול במורים ובמוסד, אלא כביטוי עצמי?"

א. הסבירו את הקשר בין שורות 28-40 בטקסט ג', ובין הציטוט שבמסגרת.

ב. שערו מה כותבת טקסט ג' הייתה חושבת על קטע זה (שבמסגרת). האם היא הייתה מסכימה עם כותבת טקסט ב' או מתנגדת לדבריה? הסבירו.

10. טקסט ג' נקרא:

**"כוח-העל של הבגדים-
אופנה היא כלי תקשורת, מה מלמדים אותנו רזי השפה שלה?"**

א. לפי הטקסט, מהו כוח העל של הבגדים?

ב. מה פירוש המילה רז?

1 זהב

2 סוד

3 תפילה

4 דק

11. בספר ויקרא רבה פרשה ט' כתוב:

"לבושו של אדם – כבודו"

באיזה טקסט מבין הטקסטים המצורפים, הייתם משלבים משפט זה?
הסבירו מדוע.

12. לפניכם צירופי מילים מתוך טקסט ג'. כתבו ליד כל צירוף אם הוא צירוף סמיכות או צירוף של שם ותוארו.

סוג הצירוף	צירוף מילים
	הופעה חיצונית
	ראיון עבודה
	ניסוי מפורסם
	תפיסה עצמית

13. במשפטים שבטבלה מודגשות מילים בצורת הווה.

מתחת לטבלה כתובים תפקידים שונים של צורת ההווה.
כתבו בטבלה, במשבצת שליד כל משפט, את המספר המתאים לתפקיד ההווה במשפט.
שימו לב, אפשר לחזור על אותו תפקיד יותר מפעם אחת.

מספר התפקיד	המשפטים
☐	1. אם הם היו באים לקנות דירה, והמתווך היה מופיע במכנסונים וכפכפי אצבע הם לעולם, לא היו רוכשים ממנו דבר. (טקסט ב' שורה 15)
☐	2. ...הוא יתחיל בנערה אחת או שתיים שתגענה לבית הספר במכנס קצר - והמורה או המנהלת יבקשו מהן לחזור הביתה ולהחליף בגדים (טקסט ב' שורה 4)
☐	3. לא צריך להיות מומחה כדי להבין שהבגדים שאנו בוחרים מסמלים עבורנו משהו (טקסט ג' שורה 13)
☐	4. מחקרים נוספים מצביעים עם הזמן יותר ויותר על הפוטנציאל הגלום בבגד ככלי תקשורת (טקסט ג' שורה 25)
☐	5. ניסוי החלוק המפורסם שלהם, שבו נתנו לאנשים את אותו חלוק ובכל פעם הציגו אותו אחרת (טקסט ג' שורה 28)

תפקידים של צורת ההווה

1	פועל המציין פעולה הנעשית כעת או בימים אלה
2	פועל המציין פעולה המתקיימת תמיד
3	שם עצם
4	שם תואר

14. משימת כתיבה

מאמר דעה לעיתון בית הספר

מדי קיץ בשנים האחרונות, מתחדש הוויכוח סביב לבישת מכנסיים קצרים בבתי הספר.

כתבו מאמר דעה לעיתון בית הספר בו הביעו את דעתכם :

האם לדעתכם ראוי ללבוש מכנסיים קצרים (מכנסונים) במהלך יום הלימודים בביה"ס?

האם לדעתכם לבוש מכנסיים קצרים יתר על המידה משפיע על התנהגות התלמידים?

האם יש קשר בין הלבוש שאנו לובשים לבין ההתנהגות שלנו?

כתבו 10-15 שורות. הקפידו לא לכתוב בנקודות.

[בכתבתכם הקפידו על ניסוח, על סימני פיסוק, על כתיב נכון ועל כתיב יד ברור.]

בהצלחה!